

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВА КОМУНИКАЦИЯ
КАТЕДРА „РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЯ“

Венцислав Димов Димов

МЕДИЙНА МУЗИКА

Звукозаписана и медийно (ре)продуцирана
музика от България

АВТОРЕФЕРАТ
НА ДИСЕРТАЦИЯ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“

София, 2018

Дисертацията е обсъдена и допусната до защита на разширено заседание на Катедра „Радио и телевизия“, ФЖМК, СУ “Св. Климент Охридски“, състояло се на 27 април 2018 г.

Дисертационният труд се състои от увод, пет глави, заключение, библиография от 655 заглавия (462 на кирилица и 193 на латиница). Обемът на научния текст е 506 страници. Приложенията, подвързани в отделно тяло с обем 83 страници, включват: списъци на електронни източници, на рекламни видеоклипове, на интервюта, на архивни материали, на периодични издания, илюстрации (226 броя).

Автор: Венцислав Димов Димов

Заглавие: МЕДИЙНА МУЗИКА. Звукозаписана и медийно (ре)продуцирана музика от България.

Венцислав Димов Димов

МЕДИЙНА МУЗИКА

Звукозаписана и медийно (ре)продуцирана музика от България.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	5
1. Първа глава. Терминологични и теоретически базиси	14
1.1. Медийна музика	15
1.1.1. Инструментално разбиране за медийна музика	15
1.1.2. Културално разбиране за медийна музика	18
1.1.3. Медийната музика като е-музика (музиката в новите медии)	24
1.2. За изследователските подходи към медийната музика	27
1.3. Музиката в медиите: стилово-жанрови сектори и съдържателни полета	38
1.3.1. Популярното	38
1.3.2. Фолклорното	45
2. Втора глава. Българската медийна музика през първата половина на XX век	59
2.1. Въведение: ранните музикални медии и технологии – български употреби	59
2.2. Гласове от черните дискове. Записаната музика през първата половина на XX век	62
2.2.1. Музикални технологии и медийни съдържания, грамофонна музикална индустрия и културни функции	62
2.2.2. Грамофонни плочи от началото на XX век: поглед към фолклорното	76
2.2.3. Във фокуса на новосъздадената българска музикална индустрия – 30-те и 40-те години на XX век	80
2.2.4. Грамофонната плоча и музикалната индустрия: локално и западно	88
2.2.5. Музикални образи на Запада	96
2.2.6. Музикални образи на Ориента	115
2.2.7. Трансгранични взаимодействия: чужденци в ранната записана музика през първата четвърт на XX век	140
2.2.8. Интернетни взаимодействия: етнически малцинства в българската записана музика от първата половина на XX век	146

2.3. Гласове в ефира. Медийната музика в ранното българско радио	153
2.3.1. Вместо увод: думи (не само) на вятъра. Как е било чуто и слушано радиото – от чудо до масов медиум	153
2.3.2. Ранното българско радио и музиката за народа	160
2.3.3. Популярна (шлагерна, танцова, джазова, салонна) музика в радиото	185
2.4. Видимите гласове на традицията в новото време. Медийната музика в печатни медии и визуални изображения	191
2.4.1. За медийната музика в пресата и пресата като извор за изследване на медийната музика	191
2.4.2. Сред образите на медийната музика в рекламата	193
2.4.3. Медии, музика и фотографии	196
2.4.4. Образи на медийната музика в карикатурата	200
3. Трета глава. Медийна музика на социалистическа България (втората половина на XX век)	216
3.1. Медии, власт, социализъм	216
3.2. Записаната музика за народа. Народна и естрадна музика в продукцията на „Радиопром” и „Балкантон”	220
3.2.1. Фолклорна/фолклоризирана музика през епохата на „народната демокрация” и тоталитаризма (втората половина на 40-те и 50-те)	223
3.2.2. Записаната и медийна <i>народна музика</i> през 60-те и 70-те	226
3.2.3. Народната музика в музикалната индустрия през 80-те	236
3.2.4. Естрада и грамофонни плочи: „Балкантон“	244
3.2.5. Записаната музика за народа и народната власт	250
3.3. Излъчената музика за народа. Радио, народна и естрадна музика	258
3.3.1. Народна музика по радиото на социалистическа България	256
3.3.2. Популярна музика по радиото през социализма	269
3.4. Показаната музика за народа. Телевизия, народна и естрадна музика	284
3.4.1. За телевизията в социалистическа България	285
3.4.2. Народната музика в програмата на Българската телевизия	287
3.4.3. Телевизионни предавания с фолклорна музика	291
3.4.4. Естрада и телевизия	298
3.4.5. Как музиката отразява аудиовизуално народната власт	301

4. Четвърта глава. Медийна музика в България след 1989 г.	310
4.1. Музикална индустрия и медии – етнопопбумът	313
4.1.1. Локалната етнопоп музика: дефиниране, съдържание, прочити	313
4.1.2. Етнография на етнопопмузиката в България: периоди, тенденции, фигури	319
4.1.3. Чалгата като Vede mekum на Прехода	325
4.2. Фолклорното в дигитална медийна среда	335
4.2.1. Уеб 2.0: ние-музиката домашно производство	335
4.2.2. Народната музика като е-музика: киберместа	337
4.2.3. Уебсъдържанията с българска народна музика: характеристики	353
4.2.4. Фолк-кибернавтите	357
4.2.5. Напред към нео-традицията с е-музика	359
4.3. Рекламата като точка на пресичане на медийно, музикално и етническо	365
4.3.1. Едно име: Народен”: бранд, традиции и музика	368
4.3.2. Воеводи и айдуци: мъжка сила, патриотична гордост и балканска музика	371
4.3.3. „Балканът пази своите тайни”: „автентичните” балкански баби и музика	376
4.3.4. Вкусът на времето: Гърция и забавление ръка за ръка	378
4.3.5. „Световен вкус на домашен терен”: балканизацията като глокализация	379
4.3.6. Възможни прочити на българската и балканска музика в рекламата	381
5. Пета глава. Медийната музика като дискурси и случаи	387
5.1. Българско ехо от ерата на джаза	387
5.1.1. Джазът като музикален израз на една епоха	388
5.1.2. За ехото, джаз-епохата и ключовете към тях	390
5.1.3. Западните музикални маршрути в българската медийна музика	394
5.1.4. Кабарето с „дивашките танци” и „джазбанда”	397
5.1.5. Негърско, варварско, дивашко...	401
5.1.6. За българските въпроси и отговори около джаза	407
5.2. Звезди и маргинализации	411
5.2.1. За звездата и копчетата на панталона: случаят Хосе Мохика	413
5.2.2. Кева и „Момичето от циганското кабаре“	417
5.2.3. Вживяването: може ли да си спомняш неща, които не си преживял?	422
5.3. Класика и маргинализации: върху някои медийни употреби на Вагнер	425

5.3.1. Вместо въведение: художественната музика като медийна?	426
5.3.2. „Полет над печата”	429
5.3.3. Вагнеровите опери във визуалната попкултура	431
5.3.4. Музиката на Вагнер в киното	431
5.3.5. В и извън „Пръстена”	437
5.4. Треска в делнична вечер (Звуци на протест и съпротива)	442
5.4.1. За силата на гласа и песента	442
5.4.2. Алтернативни гласове: песента като медия, певецът като медиатор	444
5.4.3. Щрихи към портрета на устните вестници	446
5.4.4. Устните вестници като информационна и артикулационна алтернатива	449
5.4.5. Устните вестници като опозиция на властта	452
5.4.6. Устните вестници като лидери, интегриращи независими публики	459
Заклучение	458
Литература	463

Приложения

Приложение I. Източници

1. Електронни източници
2. Рекламни видеоклипове
3. Интервюта
4. Архивни материали

Приложение II. Илюстрации

1. Българската медийна музика през първата половина на XX век
 2. Музика в медиите на социалистическа България (втората половина на XX век)
 3. Медийни терени след 1989 г.: включено наблюдение
-

Увод. Обща характеристика на дисертационния труд

Актуалност на темата

През 1999 г. статистическото бюро на САЩ установява, че „средният американец“ на възраст над 18 години е отделил годишно около 3 500 часа за потребление на популярна култура – медийни и развлекателни продукти, т.е. по осем часа на ден. Подобни данни сочи непредставително наблюдение над медийно-музикалните навици на студентите от ФЖМК – СУ „Св. Климент Охридски“, направено през 2017 г.: потреблението на медийна музика и звуци чрез радио, телевизия, звукозаписни и звуковъзпроизвеждащи устройства, интернет (персонални компютри, мобилни телефони и устройства) е между 7 и 10 часа в денонощието.

Големият и разнообразен репертоар на новата медийна музика непрекъснато расте, рои образи, включва множество модуляции в зависимост от медийните светове и техните стилове (документален, информационен, художествен или развлекателен), хардуер (пределектронен или електронен), публики (местна, национална, транснационална), интересите на притежатели и властници, участието на знаещи, можещи, правещи, консумиращи. Медийните пространства, според Арджун Ападурай, се пресичат с икономически, технологически, финансови, идеологически и т.н.; виртуалното, настоява Юрген Хабермас, е новият идеал на публичното; медийната реалност става все мозаична и хибридна; софтуерът – твърди Лев Манович – е поел командата. Ние сме и медията, и съобщението; ние сме включени в медийната музика и тя е включена в нас.

Всичко това обосновава обективните мотиви да се направи това изследване и дисертационният труд да се предложи на вниманието на колегията. Субективните мотиви на автора са преживяният му опит му в медиите, хуманитаристиката и академичната практика, и най-вече интелектуалните подтици да се включи в един разговор, който има и своите български опорни точки.

Състояние на изследвания проблем

Досега не ни е известно специално изследване, фокусирано върху медийната музика в България, което да включва пълна картина на отношенията музика – музикална индустрия – електронни медии (радио, телевизия) – дигитални медии. Отделни

публикации по темата има авторът, повечето от тях са публикувани в научни периодични издания и сборници от конференции.

Цел и задачи на изследването

Амбициите на този текст са да събере в един обзор многопосочни явления, случвали се през дългосрочен период, но ставащи и в момента. Да съчетае диахронното и синхронното, за да опише и анализира един нов обект: многоликата медийна музика в България.

Изследването е първи опит да се събере в общ изследователски фокус, да се освети, анализира и синтезира медийната музика в България като изследователски обект. Тази музика притежава като съхранен звук на грамофонните плочи, записани в България български репертоар и български артисти, над стогодишна история, но все още има само фрагментарни научни прочити. Масивът от записани звуци и музика, съхранени върху грамофонни плочи и ленти, пренасяни в ефира от радио, изобразявани от фотография, телевизия и кино са документиран резервоар от гласове, лица, разкази, интересни за изследване сами по себе си; но и ключ към разбиране на социалната, общностната и човешката природа на музиката и на медиите – някога и сега.

Обект и предмет на изследването

Изследва се констелацията медии – музика. Записаната и тиражираната върху звуконосители музика, която е медийно функционираща, се издирва, описва, типологизира исторически и функционално, и се интерпретира като културни факти и процеси. Медийната и записана музика като обект включва музикални медии и технологии; музикални, медийни и културни индустрии; медийни дискурси на музиката, обществено функциониране, символни употреби и дискурси.

Хронологични рамки на изследването

Изследването обхваща процеси и явления, случили се през периода на модернизацията на България: от 1904 г., когато се установява в това изследване, че са направени първите записи на грамофонни плочи, до момента. Анализите на медии, технологии, музикални съдържания и техни дискурси в публичната реч сочат, че записана

и медийно разпространявана музика като културен факт се обособява в три периода: първата половина на XX век (1904 - 1944); втората половина на XX век (1944 - 1989); и след 1989 г., включително случващите се в момента процеси и събития.

Методологична основа на изследването

Инструментите, с които следва да се работи за анализиране на материала, са много и различни: етнографски, антропологически, културологически, медиаведски. Комплексните интердисциплинарни подходи, които съчетават наблюдение на звукови, визуални, медийни материали, историографски и дискографски изследвания, включено наблюдение и анализ, целят явлението медийна музика да се осветли от различни страни. Дисертацията разглежда не само факти, но и процеси; не само звучащи артефакти на медийната среда, но и фигури и действия на актьорите, които осъществяват медийната музика като комуникативно, информационно, развлекателно събитие. Стремещт е да се чуят звуците, но и да се разберат техните образи; да се видят драматичните отношения и борби, които раждат музиката или се раждат от нея като ехо, които я превръщат в обществено и общностно движение и промяна. Първата стъпка е етнографското описание, което има задачата да направи обекта ясен. Следва типологизиране на обекта и неговите градиенти – според функционирането им в технологични и медийни контексти; в съответстващата им културна, икономическа, социална, политическа среда; върху екрана на историческите процеси, социално-политическите промени, развитието на идеите, движението на хората.

Голямо предизвикателство е да се улови случващото се в момента, неизбистреното, неуталоженото. Това предизвикателство изисква нова методология, която търси нови инструменти и опира до интердисциплинарни прочити и холистично познание. Сред инструментите и подходите са издирването и анализирането на архивни данни и архивни звукови свидетелства; осъществяване на връзка с контексти и символни полета; анализиране на ролята на актьорите в процесите. Съчетават се антропологически и културологически методи на качествено изследване.

Емпирична база на изследването

База на изследването са звукови факти, визуални изображения и техните словесни интерпретации. Прилага се историческа техника за работа с извори, най-ценните от които са първичните (звукозаписи, дискографии, каталози, радиопрограми) и синхронните (от времето на изследваното явление). Към емпиричната база се прибавят и издирени вторични и асинхронни източници, като отзиви в пресата за изпълнения по радиото, реклами на радиофигури и радиомузика, писани в друго време спомени за отминали събития и пр. Тези базисни материали, обаче, не са лесно достъпни. Те могат да бъдат открити в архиви, звукови архиви, фонотеки, библиотеки, музеи и лични колекции. Но не всички източници са събрани и подредени. Терен за изследването могат да бъдат и пръснатите в медийна среда публикации в периодични издания, записани радиопредавания, дискографски материали, фотографии, филми. Антропологически терен са биографичните разкази на участници и свидетели на процесите, интервюта с музиканти, журналисти, аудитория. Интерпретацията на записаната и медийна музика прибавя към звуковите източници техни конструкти, деконструкции и реконструкции, които се откриват в различни текстове: журналистически и публицистични материали, художествена литература, игрални и документални филми, фотографски изображения, карикатури, рекламни изображения и клипове, аудиозаписи на песни, видеоклипове, сайтове за видеообмен, блогове, социални мрежи, уикиместа...

Научна новост на получените резултати

Изследването не е самоцелно, то съчетава емпирична състоятелност, фактологична прецизност, теоретична задълбоченост, осведоменост за новите идеи в няколко научни области на хуманитаристиката. Получените резултати, свързани с тенденциите при политическите, идеологическите, комерсиалните употреби на медиите, осветяват по нов начин проблема за твърдата и меката власт на медиите и музиката. Научна новост е и изясняването на проблема за влиянието на медиите и технологиите върху музиката, правена и разпространявана в България.

Практическа значимост на получените резултати

Трудът може да намери място в академичната практика, като обогати знанията в медийните изследвания, културната антропология, етномузикологията, изследването на популярната музика. Систематизираната богата фактология и генерираното съдържание

на текста ще обогатят академичната практика във Факултета, ако бъдат приложени като съдържание на определени учебни дисциплини и програми: медии и музика, креативна комуникация и музика, аспекти на звука в дигиталните медии, антропология на популярната и традиционна музика и др.

Личен принос на докторанта

В процеса на изследването е събран и публикуван огромен масив от данни. По-голямата част от материалите са издирени и представени за пръв път. Авторът е работил през дълъг период върху своето изследване – повече от 25 години е проучвал различни аспекти от медийната музика, като продължава да го прави, съчетавайки теренна работа, включено наблюдение като участник в медийните процеси, академична практика като преподавател на знания и умения в сферата на медиите и музиката и теоретична и интерпретаторска работа като учен и изследовател. Голяма част от неговите изследвания имат съществен импакт-фактор: публикувани са в авторитетни издания, четени и цитирани са от автори от страната и чужбина, имат ефект и на приложна наука, като въздействат върху обществото.

Структура на дисертацията и обем

Дисертационният труд „МЕДИЙНА МУЗИКА. Звукозаписана и медийно (ре)продуцирана музика от България“ се състои от увод, пет глави, заключение, библиография от 655 заглавия (462 на кирилица и 193 на латиница). Обемът на научния текст е 506 страници. Приложенията, подвързани в отделно тяло с обем 83 страници, включват: списъци на електронни източници, на рекламни видеоклипове, на интервюта, на архивни материали, на периодични издания, илюстрации (226 броя).

Основно съдържание на дисертационния труд

В увода се излагат подстъпите към темата: обект на изследването, изследователска база, цели и задачи, методи и подходи, изясняват се отношенията на автора с темата и неговата мотивация в избора на проблем и подходи. Обосновава се актуалността на проблема и възможните теоретически и практически приноси на разработката.

В първа глава се дава базисна информация за явлението в неговите теоретични и терминологически аспекти. Сред терминологичните и теоретически базиси са изясняването на отношенията музика – медии; понятието медийна музика и различните разбираня в науката и практиката. Представени са няколко посоки за изследване на явлението като типове изследователски подходи: в медийните и журналистически изследвания, в етномузикологията и антропологията на музиката; в културологията и социологията. За да се разбере музиката в медиите, се набелязват основните стилово-жанрови сектори и съдържателни изследователски полета: популярното и фолклорното.

Втора глава фокусира научните прочити върху началото на звукозаписа и звуковъзпроизводството в България. В тази част на дисертацията са публикувани данни за процесите, имената, и фактите, които реализират явлението „българска медийна музика“ през първата половина на XX век. Като въведение в главата служи експонирането на българските употреби върху контекстите и тенденциите на ранните музикални медии и технологии по света и на Балканите.

Разделът „Гласове от черните дискове. Записаната музика през първата половина на XX век“ представя грамофонната плоча и звукозаписа, като единство от музикални технологии (хардуер), медийни съдържания (софтуер) – грамофонна музикална индустрия и нейните културни функции. Поставени са няколко акцента: грамофонните плочи от началото на XX век: поглед към фолклорното; грамофонната плоча във фокуса на новосъздадената българска музикална индустрия – 30-те и 40-те години на XX век. Грамофонната плоча се интерпретира не само като проява на технологии и музикална индустрия, а и като културен феномен – как изразява локалното, западното и модерното. Включени са подглави за музикалните образи на Запада и на Ориента. Записаната музика от първата половина на XX век в България очертава два типа културални взаимодействия. Трансгранични взаимодействия, при които основни актьори са правещите музика и музикална индустрия, са свързани с ролята на чужденците в ранната записана музика през първата четвърт на XX век. Интернетни взаимодействия представят ролята на етническите малцинства в българската записана музика от първата половина на XX век.

Друг раздел във Втора глава представя като „гласове в ефира“ медийната музика в ранното българско радио. Въведението в раздела изяснява как е било чуто и слушано

радиото – неговото възприемане и функциониране в широката амплитуда от чудо до масов медиум. Частта за ранното българско радио и музиката за народа изяснява възприемането на популярното през етикетите *народна* и *шлагерна* музика и различните преходни явления между тях. Медийната музика дори в този ранен период се оказва значима и чрез своите образи и иконични кодове. В раздела е включена част за „Видимите гласове на традицията в новото време“. Изследват се образите на медийната музика в печатни медии и визуални изображения, които са типологизирани като: фотографии, рекламни изображения, карикатури.

В трета глава се дават резултати от изследванията на медийната музика в следващия голям период: музиката в медиите на социалистическа България (втората половина на XX век, между 1944 и 1989 г.). В тази глава базовата и въвеждаща част изяснява връзката медии, власт, социализъм. Детайлно са изследвани ролята на различните водещи музикални медии през периода, а върху техния растер – основните стилове и жанрове музика, които имат широка употреба, високи тиражи, голяма популярност, масова публика – *народната* и *естрадната* музика. Те се изследват по медиуми, за да се изясни спецификата им. Разделът „Записаната музика за народа“ описва, подрежда и анализира народната и естрадна музика в продукцията на държавните звукозаписни компании „Радиопром“ и „Балкантон“. Друг раздел е посветен на „Излъчената музика за народа“ – народната и естрадната музика, която се поризвежда и излъчва от единственото тогава, държавното българското радио. Направен е опит за историческа типология на явлението, като са очертани три периода с различна специфика на неговото функциониране. Подобно на логиката в предходната глава, потърсени са визуалните рефлексии на звуковото явление. В раздела „Показаната музика за народа“ са изследвани народната и естрадна музика в българската телевизия през социализма. В стремеж да се интерпретират многобройните факти, са потърсени отговори на въпроса „Как музиката отразява аудиовизуално народната власт“.

Четвърта глава представя „Медийна музика в България след 1989 г.“. Политическите промени са само един от факторите, който обуславя бурното развитие на медийната музика по това време – разгледани са комплексните въздействия на различни фактори: политически, икономически, юридически, културални, ценностни,

технологически и пр. Звукозаписната страна на медийната музика през този период се очертава най-ярко чрез феномена етнопоп музика. Закономерно първият раздел в главата, наречен „Музикална индустрия и медии – етнопопбумът“, представя локалната етнопоп музика като дефиниране, съдържание, прочити; прави етнография на етнопопмузиката в България, като извежда водещите периоди, тенденции и фигури в нея. Анализите изясняват защо етнопопмузиката, пейоративно наричана чалга, може да бъде прочетена като *Vede mekum* (наръчник, кратък курс) на Прехода. Другият акцент, който е избран, за да се очертае новото в медийната музика през разглеждания период, е връзката ѝ с новите медии и дигитални технологии. Разделът „Фолклорното в дигитална медийна среда“ представя музиката в мрежата като Уеб 2.0 музика, определена и като *ние-музика* домашно производство. Третият раздел в последната глава прави опит да очертае някои същностни черти на новата медийна музика, свързани с комерсиализма, манипулацията, глокализацията. В изследването са включени прочити на рекламата като точка на пресичане на медийно, музикално и етническо, като се анализират и сравняват медиapolитиките на музиката в телевизионни реклами от България и някои съседни страни (Сърбия, Румъния, Гърция). Своеобразно заключение е извеждането на спецификите на балканската музика в рекламата.

Петта глава търси обобщение на изследванията, представени в предходните глави, в които историческата стратификация, фактологическата информативност и типологичната структурираност търсят максимално пълно и плътно описание, съпроводено с аналитични прочити на явленията. Тази глава търси дискурсите и ги намира в няколко отделни случая (Case studies), които доразвиват аналитичната и интерпретативна дълбочина на текста. Отделните случаи са представени върху общата и панорамна картина на процесите като срезове във времето и ситуативно променени оптики. Избрани са така, че да съдържат много и различни хоризонти и маршрути: между минало и съвременност, вкореняване и разпадане, локално и глобално, въобразено чисто и случващо се смесено, между популярната култура като участие и като изолиране, като властови ресурс „отгоре“ и като съпротива „отдолу“, като общностна активност и като масова консумация и манипулация.

Заключението обобщава наблюденията и анализите, направени в петте глави на дисертацията. Достига се до извода, че медийната музика от България в съвременния

медиен облак, в който си съ-съществуват различни темпорални пластове и различни по природата си медиуми, не може и не трябва да бъде обяснявана с един модел, защото звукозаписаната и медийно продуцирана и репродуцирана музика е облак с обтекаема форма и съдържание, при който случването е процес, който придобива плътност само във възможните прочити.

Приложенията са важна част от дисертационния труд. Те съдържат списъци на електронните източници; данни за изследваните рекламни видеоклипове; посочват интервютата, които са проведени в процеса на изследването; въвеждат справка за архивните материали, които са използвани в труда. Особено ценна за разбирането на посланията на труда е частта с илюстрациите, които допълват текстовата част: изображения на плочи и каталози, на радиопрограми и медийна критика; снимки на творци, музиканти и медийни фигури; фотоси, които документират медийните контексти на музиката и музикантите; художествени, карикатурни и рекламни изображения – общо 226 броя, част от които се публикуват за пръв път.

Заклучение

Дисертационният труд притежава научна новост, актуалност, иновативност, креативност, оригиналност, практическа приложимост. Неговите приноси могат да се потърсят в няколко посоки.

1. За пръв път изяснява факти и процеси, свързани с музиката в историческия звукозапис (за него в България има свидетелства, че е започнал още през 1878 г. – годината, в която Едисон патентова своя фонограф), звукозаписаната и масово разпространявана музика върху грамофонни плочи. Издирени са свидетелства и е аргументирано твърдението, че първите български музикални звукорегистрации на комерсиални грамофонни плочи – най-ранните записи на българска музика, от български певци и музиканти, са правени в България през 1904 г. от водещата по това време в света компания „Грамофон Концерт Рекърд“ – в София, а през следващите години – и в Пловдив и Варна.

2. Осветява се важен етап в развитието на медийната музика: първите години на българската музикална и медийна индустрия, когато през 20-те и 30-те години на XX век

се раждат и развиват Родно радио и родните звукозаписни компании, като „Симонавия“, „Орфей“ и „Балкан“. Въвеждат се малко известни факти, открити в архиви и фонотеки.

3. За пръв път се изследва комплексно медийната музика през периода на социализма, като се въвеждат дискографски данни, непубликувани архивни източници, мемоари и биографични разкази на участници в процесите, за да се изясни ролята на държавните звукозаписни и медийни институции, функционирането на медийната музика в системата на идеологически контрол и за пропагандни цели.

4. Изучават се актуални явления и процеси, правят се изследвания на медийна музика, която се случва в момента, проучват се нови, дигитални медии, кросмедийни индустрии, трансмедийни взаимодействия, хибридни културни полета, в които доминираща е културата на участието. Отделни аспекти на медийната музика в дигитални медийни платформи и интернет се интерпретират за пръв път (рекламни видеоклипове, локална музика в социалните мрежи и сайтове и др.)

5. За пръв път се дава обща картина на развитието на медийната музика в звукозаписната индустрия, звуковите и аудиовизуални медии (българското радио и телевизия) и новите, дигитални медии и тяхната музика – е-музиката като ние-музика. Въвежда се и се аргументира историческа типология на българската медийна музика.

6. За пръв път комплексно са анализирани политически, идеологически, комерсиални употреби на медите, тяхната твърда и мека власт; влиянието им върху музиката, правена и разпространявана в България; и върху хората като групи, общности, индивиди в културологична перспектива.

7. Трудът се съсредоточава върху две метамузикални категории: традиционната музика, свързвана с локалното, и популярната музика, следваща доминации на западни стилове. За пръв път медийната музика в България се изследва като явление на хибридността и глокализацията; медийната конвергенция и мрежовото общество, едновременно макромузикално като мейнстрийм и микромузикално като алтернативи.

8. Акцентира се върху различни медийни образи и обществени валенции на музиката: политически, властови, икономически, антропологически аспекти на медийната музика в България. За пръв път се въвеждат и прилагат нови теоретични,

терминологични и методологични възгледи и техники, свързани с интереса върху музиката като процес, функциониране и контексти, човешки и общностни употреби.

9. За да се уловят променящите се дискурси на медийната музика в публичното говорене, се изучават и въвеждат в научно обръщение нови явления на публичната сфера (медии, образователен канон, художествена литература). В тази връзка са издирени и въведени за пръв път нови, малко известни и труднодостъпни научни интерпретации (медийни, социологически, антропологически изследвания и актуални научни публикации).

Публикации по темата на дисертацията

Димов, Венцислав. 2005. „Към изследване на записаната музика в България от първата половина на XX век: архиви и колекции”. Българско музикознание, 2005, кн. 1, София, с. 144-172.

Димов, Венцислав. 2005. „Ориенталски образи и орбити в записаната музика от България през първата половина на XX век.” – Българско музикознание, 2005, №3, 121-137.

Димов, Венцислав. 2006. „Ранни записи на традиционни инструменти в България (научни и комерсиални записи върху грамофонни плочи на традиционни аерофонни инструменти от България през първата половина на XX век.)” – Българско музикознание, 2006, №3, 77-96.

Димов, Венцислав. 2010. “Фолкът като поп, попът като фолк”. В: Монова, Тотка (съст.) 2010. Култура. Медии. Публичност. Сборник от конференция, посветена на 50 години вестник “Култура”. София: УИ “Св. Климент Охридски”, 178-193.

Димов, Венцислав. 2010. “Медийната музика в предметното поле на етномузикологията”. Българско музикознание, год. 34, бр. 2-3/2010, с. 23-40. ISSN 0204-823X

Димов, Венцислав. 2011. „Ромска музика: антропологически прочити. Ромски принос в медийната и записаната музика”. Население (БАН-Институт за изследване на населението и човека), кн. 3-4/2011, с. 236-263. ISSN 0205-0617.

Димов, Венцислав. 2012. “e-Music (интернет-музиката като огледало на етничното)”. В: Изкуствоведски четения. Доклади от деветата научна конференция на Института за изкуствознание 2011, 249-256. София: Институт за изследване на изкуствата. ISSN 1313-2342.

Димов, Венцислав. 2013. “Върху една необходима антропология на медийната музика”. В: Изкуствоведски четения. Доклади от десетата научна конференция на Института за изкуствознание 2012, 14-25. София, 2012: Институт за изследване на изкуствата. ISSN 1313-2342.

Димов, Венцислав. 2015. „Да видиш гласовете на новото време”. Изкуствоведски четения 2013. София: Институт за изследване на изкуствата, 2015, с. 78-92. ISSN 1313-2342.

Dimov, Ventsislav. 2015. „Music images in splits (after the usage of traditional Balkan music in commercial videoclips)“. In: Keller, Ines, Fabian Jacobs (hg.) *Hybride Welten 8. Das Reine und das Vermischte – 15 Jahre danach*, 8, Münster & New York: Waxmann, p. 113 - 128.

Димов, Венцислав. 2016. „Рекламата като точка на пресичане на медийно, музикално и етническо“. В: Медии и комуникации. Юбилеен сборник 40 години Факултет по журналистика и масова комуникация. София: УИ „Св. Климент Охридски“, с. 69-92.

Димов, Венцислав. 2016. „Медийна музика, хибридность и автентизъм”. Изкуствоведски четения 2015. Изкуствата в Новото време: смесване на езиците. София: Институт за изследване на изкуствата, с. 234-241.

Dimov, Ventsislav. 2016. „Research on the Balkan music in Siberia” In: Lize Mllish, Nick Green and Mirjana Zakić (eds.). *Music and dance in Southeastern Europe: New scopes of research and action. Forth symposium of the International Council for Traditional Music (ICTM) study group on music and dance in Southeastern Europe*. Belgrade, Serbia: Faculty of music, University of Arts, p. 264-372.

Димов, Венцислав. 2017. „Българско ехо от ерата на джаза. (Върху западните влияния в българската медийна музика между двете световни войни)“. В: Антонов, Пламен, Андрей Ташев, Иван Христов (ред.). *Америките ни 2. САЩ като метафора на модерността. Българо-американски отражения (XX – XXI в.)*. София: Издателски център „Боян Пенев“, с. 404-430.

Dimov, Ventsislav. 2017. “Balkan music and media myths” In: Ivanka Vlaeva, Lize Mllich, Lozanka Peycheva, Ventsislav Dimov (eds.). *Music and dance in Southeastern Europe: Myth, Ritual, Post-1989, Audiovisual Ethnographies. Fifth symposium of the International Council for Traditional Music (ICTM) study group on music and dance in Southeastern Europe*. Blagoevgrad, Bulgaria: South-West University “Neofit Rilski”, pp. 25-33. ISBN 978-954-00-0123-4.